

Міністерство освіти і науки України
Державний заклад «Південноукраїнський національний педагогічний
університет імені К.Д.Ушинського»
Південноукраїнський центр професійного розвитку керівників та фахівців
соціономічної сфери

СУЧАСНІ МЕТОДИ ТА ФОРМИ ОРГАНІЗАЦІЇ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ У ЗАКЛАДАХ ВИЩОЇ ОСВІТИ

*ЗБІРНИК МАТЕРІАЛІВ
ВСЕУКРАЇНСЬКОЇ НАУКОВО-МЕТОДИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ
21 червня 2023 року*

ОДЕСА

УДК: 371.013+378(01)

ОРГАНІЗАЦІЙНИЙ КОМІТЕТ КОНФЕРЕНЦІЇ:

Черненко Наталія Миколаївна - доктор педагогічних наук, професор кафедри освітнього менеджменту та публічного управління Державного закладу «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського»

Соловейчук Олена Максимівна – секретар Південноукраїнського центру професійного розвитку керівників та фахівців соціономічної сфери

Рецензенти:

Дарманська І. М. - доктор педагогічних наук, доцент, декан факультету педагогічної освіти та філології Хмельницької гуманітарно-педагогічної академії.

Княжева А. І. - доктор педагогічних наук, професор, завідувачка кафедри педагогіки Державного закладу «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського».

Сучасні методи та форми організації освітнього процесу у закладах вищої освіти: збірник матеріалів всеукраїнської науково-методичної конференції. Одеса : Університет Ушинського, 2023. 96 с.

До збірника ввійшли матеріали всеукраїнської науково-практичної конференції, присвяченої різним аспектам організації освітнього процесу у закладах вищої освіти, сучасним методам та формам організації освітнього процесу у закладах освіти різного рівня, підготовці фахівців соціономічної сфери.

Науковці та студенти висвітлюють питання щодо сучасних методів та форм організації освітнього процесу у закладах вищої освіти.

Відповідальність за зміст матеріалів несуть їх автори.

як: метод пошуково-дослідницьких проєктів, метод індивідуальних навчально-дослідних завдань, метод пошуку і відкриття, проблемно-дослідницький метод, евристичний метод. Впровадження зазначених методів забезпечить не тільки обізнаність студентів-магістрантів з певною новою інформацією, а й навчить їх самостійно шукати, обирати, виокремлювати необхідний матеріал; аналізувати, класифікувати, систематизувати його і доречно використовувати в майбутній професійній діяльності.

Отже, чітка організація науково-дослідної роботи студентів-магістрантів у навчальному процесі сприяє формуванню їх наукової компетентності, поглибленню розуміння важливості самостійної пошукової діяльності, розвитку критичного мислення, набуттю наукового досвіду, а також стимулюванню позитивної мотивації до науково-дослідної діяльності.

Список використаних джерел:

1. Боднар С. В., Коваль Г. Г. Роль науково-педагогічної конференції як жанру усного наукового дискурсу в практиці вищої школи. *Гуманітарний вісник ДВНЗ «Переяслав-Хмельницький державний педагогічний університет імені Григорія Сковороди»*. Додаток 1 до Вип. 36, Том III (63) : Тематичний випуск «Вища освіта України у контексті інтеграції до європейського освітнього простору». Київ: Гнозис, 2015. С. 21-31.

2. Мирковіч І. Л. Реалізація англомовного усного наукового дискурсу в професійній підготовці магістрів психології. *Інноваційна педагогіка*. 2023. Випуск 56. Том 2. С. 69-73.

3. Освітньо-професійна програма «Психологія» для здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти галузі знань 05 Соціальні та поведінкові науки за спеціальністю 053 Психологія. 2022. 20 с.

4. Чорновол-Ткаченко О. О. Науково-дослідницька діяльність студентів у ВНЗ України: зміст та завдання. *Вісник Харківського національного університету ім. В.Н. Каразіна*. 2009. № 866. Романо-германська філологія. Методика викладання іноземних мов. Вип. 59. С. 123-126.

МОІСЕЄВА Тетяна Миколаївна

УКРАЇНСЬКО-ПОЛЬСЬКЕ СПІВРОБІТНИЦТВО В СФЕРІ ОСВІТИ

Важливою складовою українсько-польських відносин є співробітництво в сфері освіти. Основні засади двосторонніх відносин були закладені «Договором між Україною і Республікою Польщею про добросусідство, дружні відносини і співробітництво» (набув чинності 30.12.1992 р.), статті №№ 13-15 якого, визначають загальні аспекти співпраці в галузі культури, науки і освіти [1].

Базовим документом українсько-польської співпраці у сфері культури, науки і освіти є «Угода між Урядом України і Урядом Республіки Польща про співробітництво в галузі культури, науки і освіти» (набула чинності 22.11.1999 р.). Чільне місце, в ньому, займають питання: розвитку співробітництва та

прямих контактів між закладами освіти, науковими та науково-дослідними установами, вченими (ст. 8, 9); підготовки «проекту Угоди про взаємне визнання та еквівалентність атестатів про закінчення середньої загальноосвітньої школи, дипломів про закінчення вищих закладів освіти, документів про надання наукових ступенів і вчених звань» (ст. 11); співпраці між освітніми організаціями і товариствами, що займаються освітою дорослих (ст. 20) та ін. [6].

Положення цього двостороннього акту знайшли свій розвиток в «Угоді між Міністерством освіти і науки України та Міністром національної освіти Республіки Польща про співробітництво в галузі освіти» (набула чинності 19.01.2015 р.). Вагома увага в ній приділяється проблемам: обміну «інформацією про системи освіти, плани їх розвитку та напрямки реформування»; підвищення кваліфікації освітянських кадрів «за спеціальностями, що є предметом обопільної зацікавленості, у тому числі, працівників у сфері управління освітою» (ст. 1). Значна частина Угоди присвячена завданням забезпечення прав та потреб національних меншин (польської в Україні і української в Республіці Польща) [5].

Практична реалізація двостороннього співробітництва у сфері освіти відбувається згідно укладених угод та досягнутих домовленостей. Головною ланкою регулювання взаємовідносин в означеній галузі, вироблення концептуальних рішень є відповідні міністерства двох країн та їх посадові особи.

Так, під час Саміту ООН з питань трансформації освіти (Нью-Йорк, 17 вересня 2022 р.) Міністерство освіти і науки України та Міністерство освіти і науки Польщі підписали декларацію про співробітництво у галузі освіти, якою передбачено розвиток співпраці за наступними напрямками: обмін інформацією про системи освіти та реалізація спільних проєктів між українськими та польськими закладами освіти; співпраця між польськими та українськими здобувачами освіти та педагогічними працівниками, в тому числі – доступ українським здобувачам освіти та працівникам системи освіти до освітніх інструментів та нових технологій Польщі [2].

Проблема співробітництва в освітній сфері, що набула особливої актуальності з початком повномасштабної російсько-української війни, була обговорена в ході зустрічі Міністра освіти і науки України Оксена Лісового з Надзвичайним і Повноважним Послом Республіки Польща в Україні Бартошем Ціхоцькі (14 квітня 2023 р.). Зокрема, під час заходу, піднімалися питання: підтримки українських здобувачів освіти, які знайшли прихисток у Республіці Польща та напрацювання механізмів захування результатів їх навчання; забезпечення освітніх прав представників української та польської національних меншин; пріоритетів нової команди Міністерства освіти і науки України у контексті продовження реформ та взаємодії з міжнародною коаліцією донорів і партнерів в питаннях безпеки освітнього середовища, відновлення пошкоджених і зруйнованих закладів освіти [3].

Як і передбачено українсько-польськими договорами, активна співпраця в освітній сфері, відбувається шляхом встановлення прямих контактів освітніх та

наукових закладів сторін. Як приклад, можна навести співпрацю Національної академії педагогічних наук України з Комітетом педагогічних наук Польської академії наук, яка регламентується двосторонньою угодою, укладеною в грудні 2006 р.

В рамках співробітництва: проводяться спільні наукові дослідження в галузі педагогічної та психологічної наук; «здійснюється обмін науково-педагогічними працівниками для читання лекцій, стажування та підготовки кандидатських і докторських дисертаційних робіт у вищих закладах освіти і наукових установах України та Польщі»; видається українською і польською мовами щорічник «Професійна освіта: педагогіка і психологія» (з 1998 року); здійснюється спільна участь українських і польських учених у міжнародних наукових проектах Темпус, Еразмус+ та ін. [7].

Дієвим «інструментом» обговорення актуальних питань освіти, обміну досвідом, вироблення спільної «траєкторії» в питаннях, що становлять обопільний інтерес, є використання «майданчиків» міжнародних форумів, конференцій, навчальних семінарів.

Приміром, 5 листопада 2015 року, у Києві відбувся «круглий стіл», в якому взяли участь: заступник Міністра освіти і науки Павло Хобзей, директори обласних департаментів освіти і науки та інститутів післядипломної педагогічної освіти, представники ДНУ «Інститут модернізації змісту освіти» МОН України, Національної академії педагогічних наук України, Університету менеджменту освіти, міжнародні експерти. В ході заходу, було обговорено назрілі проблеми управління освітою в умовах реформи, зокрема, децентралізації системи освіти в Україні.

Ян Герчинський (представник SKL Інтернешлн в шведсько-українському проекті «Підтримка децентралізації в Україні») поділився польським досвідом у децентралізації освіти та підкреслив – що при проведенні децентралізації, ґрунтовних реформ, на центральному рівні, потребують три основні напрямки: управління освітою, фінансування освіти та якісний збір даних в освіті [4].

3-10 вересня 2016 року, у Навчальному центрі розвитку освіти у м. Сулеювек (Республіка Польща), відбувся навчальний семінар авторів держстандарту в рамках проекту «Нова українська школа», в якому взяли участь провідні експерти з різних освітніх середовищ та консультанти з ключових компетентностей та оцінювання.

Координаторами проекту «Нова українська школа» виступають Центр розвитку освіти Республіки Польща та Львівський обласний інститут післядипломної педагогічної освіти, а його фінансування здійснюється в рамках Програми співпраці у сфері розвитку «Польська допомога» Міністерства закордонних справ Республіки Польща [8].

4 квітня 2023 року, у Гданському університеті, в рамках урядової ініціативи Республіки Польща – програми «Солідарність з Україною», відбулася друга конференція «FOCUS ON UKRAINE», участь в якій, в тому числі, взяли заступник міністра освіти і науки України з питань європейської інтеграції Євген Кудрявець та керівниця експертної групи з питань цифрової трансформації освіти і науки Катерина Супрун.

Форум був організований з метою презентації запланованих та реалізованих заходів, в межах програми Польського національного агентства з питань академічного обміну (NAWA) «Солідарність з Україною – європейські університети», а також обміну думками щодо місця і ролі вищої освіти у повоєнній Україні та долучення українських закладів до міжнародної наукової екосистеми [9].

Отже, українсько-польське співробітництво у сфері освіти регулюється чинними двосторонніми угодами. Практична реалізація головних напрямків співпраці здійснюється на рівні: відповідних міністерств; прямих контактів освітніх та наукових закладів, вчених, педагогів; через участь в міжнародних форумах, конференціях, навчальних семінарах.

Список використаних джерел:

1. Договір між Україною і Республікою Польщею про добросусідство, дружні відносини і співробітництво / Верховна Рада України. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/616_172#Text. (дата звернення: 17.05.2023).

2. МОН та Міністерство освіти і науки Польщі домовились про співпрацю в межах Саміту ООН з питань трансформації освіти (26 вересня 2022 р.). / Міністерство освіти та науки України. URL: <https://mon.gov.ua/ua/news/mon-ta-ministerstvo-osviti-i-nauki-polshi-domovilis-pro-spiivpracyu-v-mezhah-samitu-oon-z-pitan-transformaciyi-osviti>. (дата звернення: 18.05.2023).

3. Оксен Лісовий з надзвичайним і повноважним послом Республіки Польща в Україні Бартошем Ціхоцкі обговорили актуальні питання співпраці (17 квітня 2023 р.). / Міністерство освіти та науки України. URL: <https://mon.gov.ua/ua/news/oksen-lisovij-z-nadzvichajnim-i-povnovazhnim-poslom-respubliki-polsha-v-ukrayini-bartoshem-cihocki-obgovorili-aktualni-pitannya-spiivpraci>. (дата звернення: 19.05.2023).

4. Освітяни України, Польщі та Австрії обговорили питання управління комплексною системою освіти (06 листопада 2015 р.). / Міністерство освіти та науки України. URL: <https://mon.gov.ua/ua/news/usi-novivni-novini-2015-11-06-osvityani-ukrayini,-polshhi-ta-avstriyi-obgovorili>. (дата звернення: 18.05.2023).

5. Угода між Міністерством освіти і науки України та Міністром національної освіти Республіки Польща про співробітництво в галузі освіти / Верховна Рада України. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/616_180#Text. (дата звернення: 17.05.2023).

6. Угода між Урядом України і Урядом Республіки Польща про співробітництво в галузі культури, науки і освіти / Верховна Рада України. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/616_058#Text. (дата звернення: 17.05.2023).

7. Українсько-Польська зустріч напередодні міжнародного форуму (Пресслужба НАПН України, 17 08.10.2019). / Національна академія педагогічних наук України. URL: <https://naps.gov.ua/ua/press/releases/1630/>. (дата звернення: 19.05.2023).

8. Українсько-польське співробітництво в галузі освіти. Проект «Нова українська школа» (21 вересня 2016 р.) / Посольство України в Республіці

Польща. URL: <https://poland.mfa.gov.ua/news/50983-ukrajinsyko-polysyke-spivrobotnictvo-v-galuzi-osviti-projekt-nova-ukrajinsyka-shkola>. (дата звернення: 18.05.2023).

9. «Фокус на Україну»: Україна та Польща поглиблюють співпрацю закладів вищої освіти (07 квітня 2023 р.) / Міністерство освіти та науки України. URL: <https://mon.gov.ua/ua/news/fokus-na-ukrayinu-ukrayina-ta-polsha-pogliblyuyut-spivpracyu-zakladiv-vishoyi-osviti>. (дата звернення: 19.05.2023).

**ПОГОРЕЛОВА Олена Олександрівна,
ТОДОРОВА Валентина Георгіївна**

СУЧАСНІ ТЕХНОЛОГІЇ ОРГАНІЗАЦІЇ ФІЗИЧНОГО ВИХОВАННЯ З ТЕХНІКО-ЕСТЕТИЧНИХ ВИДІВ СПОРТУ У ЗАКЛАДАХ ВИЩОЇ ОСВІТИ

Актуальність. Реформування та модернізація сучасної освіти України в напрямку інтеграції в європейський освітній простір передбачає розроблення та впровадження інноваційних освітніх систем і технологій. Впровадження новітніх технологій, застосування інноваційних засобів навчання, зокрема й у сфері фізкультурно-спортивної діяльності є нагальною потребою. Провідним завданням сучасного викладача є саме створення умов для формування творчої компетентної особистості, яка буде здатна реалізувати свій потенціал у суспільстві [1, 2].

У результаті вивчення дисципліни «Сучасні технології організації фізичного виховання з техніко-естетичних видів спорту у ЗВО» здобувачі отримають знання та вміння необхідні для кваліфікованого проведення різноманітних форм роботи з фізичного виховання у закладах вищої освіти з використанням засобів техніко-естетичних видів спорту.

Мета навчальної дисципліни – формування системи знань, умінь і навичок з використання сучасних технологій в процесі фізичного виховання й оздоровлення студентів в закладах вищої освіти засобами популярних техніко-естетичних видів спорту.

Реалізація мети забезпечує досягнення результатів навчання за програмою дисципліни завдяки відповідному навчальному змісту [3, 6].

Основні навчальні завдання дисципліни полягають у формуванні готовності до:

- ❖ удосконалення проведення сучасного заняття фізичної культури шляхом впровадження інноваційних технологій;
- ❖ розширення рухового досвіду засобами техніко-естетичних видів спорту;
- ❖ формування у студентів теоретичних знань щодо впливу техніко-естетичних видів спорту та рухової активності як чинників соціальних змін для досягнення сталого розвитку;